

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadévatásban átvéve:
 Hónapokra — 10 kor.
 Negyedévre — 40 " "
 Helyben kézbe adva:
 Hónapokra — 20 kor.
 Negyedévre — 80 " "
 Vidékre postán szállítva:
 Hónapokra — 24 kor.
 Negyedévre — 96 " "

TISZÁNTUL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét és
 Pünny utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 8.

A szerkesztőség kérésre visszajár
 vagy megírására nem vállalkozik.

Hirdetvések és hirdetések a
 kiadóhivatalban intézendők.

Árnyas minden áron 8 szék.

NAGYVÁRAD márcz 1.

Folytatása következik.

Az újságolvasó közönségnek az a legnagyobb bosszúsága, ha a regényt e két szó szakítja félbe: folytatása következik.

Vagy érdekes a regény s akkor az a bosszúság, hogy a legérdekesebb helyen tart türelmi próbát huszonnégy óráig; vagy nem érdekes és akkor meg minek következik még folytatása? Legyen inkább vége, de minél előbb.

Igy voltunk az obstrukcióval is.

Eleinte izgatottan vártuk, no mi lesz most! ki fogja a nemzet igaz jogait erőlyesen megvédeni? micsoda kemény igazságokat fognak a kormány fejéhez vágni! S mikor a tegnapi ülésről szóló tudósítást elolvastuk, már a kíváncsiság győzött, miért nem tudjuk a mai ülés eseményeit is azonnal? Miért kell huszonnégy órát várni? Kegyetlenség az, hogy épp a legérdekesebb vita pontnál a vita folytatását másnapra halasztották. Miért nem folytatták tegnap tovább?

Ez az izgató érdeklődés elköltözött a fecskével. Unottan vesszük kezünkbe a lapot, mikor az obstrukciós beszédekről kisujnyi kivonatot is közöl, sokallunk minden betűt, mely az obstrukcióról szól s minden érdeklődés nélkül kérdezzük:

— Ah, hát még mindig nincs vége?

Nincs biz annak; sőt éppen ma következik a folytatása. Mióta? Pár kopasz vagy ősz aggastyán tudna talán felelni rá. Meddig? Ki tudna arra egyáltalán megfelelni?

Olyanok az obstrukciós kis csapat hősei, mint azok a bujdosók, kik a Rákóczy-kor után a Bakonyba vették magukat s elkeseredésükben egy-egy öreg fa odvában hirdették a magyar szabadságot. Biz az csak a fának volt a szabadsága.

Tizenkét ember hiába küzdök sok lelkesedéssel, kevés áldozattal, sok szóval, kevés tettel a magyar vezényszóért. Négyszázötven más embernek nem kell a magyar vezényszó, legalább most, 450-et 12 le nem gyűr. A mesében is csak hetet lehetett egy csapásra leütni.

Tizenkét ember nem tehet mást, mint hogy kárt okoz egynek-egynek. Értjük azokat a szerencsétlen póltartalékosokat, kiket most ragadtak ki családjuk köréből, mikor a tél hidegével szemben leginkább volna szükség támogató karjaikra. Nem az a kétségbeesésében öngyilkossá lett félegyházi honvéd volt az egyetlen, kinek a felesége azt írta: »Beteg vagyok, a gyermekek éheznek, jöjj haza.« A többi néma elkeseredéssel tűr és szenved, az újságok csak arról az egyről tudnak, a ki nem akarta látni felesége, gyermekei pusztulását, inkább megelőzte őket a pusztulásban.

Mikor az obstrukciós urak kimondták, hogy kisedet játékaiknak folytatása következik, vajon számolt-e lelkiismeretük azzal, hogy a félegyházi esetnek is okvetlenül folytatása következik?

Dr K. A.

Monarchiánk mozgósítása.

Párisból írják, hogy mind komolyabban lép fel az a híresztelés, hogy Német- és

Franciaország Bécsben és Rómában megindította a szükséges tárgyalásokat avégből, hogy Ausztria-Magyarország és Olaszország a Balkánon ne kezdhessenek akciózt. A francia illetékes körök komolyan aggódnak, hogy e két nagyhatalom felhasználja a Balkán-félszigeten Oroszországnak Kelet-Azsiában való lekötöttségét. Itt határozottan beszélnek, hogy Ausztria-Magyarország legközelebb mozgósítani készül és hire jár, hogy Németország illetékes katonai részről értesült, hogy a bolgár hadsereg rajta akar ütni Törökországon és hirtelen elfoglalják Konstantinápolyt.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, márcz 1.

A képviselőház mai ülése Korodi Lutznak a dühöngő zöldszász képviselőnek megbélyegzésével kezdődött. Perczel Dezső elnök bejelentette lemondását, de hozzátette, hogy a lemondó levél oly durva hangon van írva, hogy azt föl nem olvastatja, sőt vissza is küldte hivatalos uton a derék urnak! Igen, Korodi Lutz doktor ur holnap vagy holnapután idézést kap a berlini magyar-osztrák követségtől és megjelenvén, ezt fogják neki mondani:

— Az ur mint magyar képviselő elküldte a lemondását mandátumáról a magyar országgyűlésnek; de, amint értesít minket a képviselőház elnöke, hogy a levelét adjuk vissza önnek, mert az oly qualificálhatatlan tartalmu és hangja oly imperinens, hogy annak felolvasását az elnök ur önmagyméltósága megtagadta.

Korodi Lutz doktor ur azután eltávozhatik a nagykövetségről s elmélkedhetik egy kissé

A „TISZÁNTUL” TÁRCZAJA.

Szomorú történet.

Írta: Szentkereszty Tivadar.

Szomorú hírt vitt szerte az országba a táviró. A hírlapok gyászkeretben jelenték a nagy veszteséget, mely az országot érte. A középületekre felvonták a gyászlobogókat és még a legkisebb faluban is a hazát ért nagy, pótolhatatlan veszteségről beszéltek. A képeslapok mind-mind a nagy férfiú arczképét közölték. Az országgyűlés elnöke remegő hangon tudatta a tisztelt házzal, hogy a becsületes, puritán jellemű hazafi, a lángelme, ki hazájának oly sok jót tett — nincs többé. Becsületes szíve, mely csak az igazságért, szép és hasznosért dobogott, elnémult örökre.

Ravatalát a nemzet nagyjai vették körül. Az ország összes kiváló férfiai megjelentek a temetésen. Koporsóját szebbnél-szebb koszoruk borították és gyönyörű beszédeket mondottak ravatala mellett. A főváros pedig diszsihelyet jelölt ki neki örök nyugvóhelyül.

Az akadémiában, melynek szintén tagja volt az elhunyt, egyik tudós barátja mondott fölötte

emlékbeszédet; a történelem pedig örök időkre feljegyezte nevét.

* * *

A Kárpátok között, ott, a hol a Turóc a Vágba folyik, gyönyörű völgy ölén áll egy kicsiny falu és ebbena kicsiny faluban egy igénytelen kis ház. Ebbe a kis házba is beköltözött a gyász éppen akkor, midőn a nagy férfiú haláláról adott hírt a táviró. Meghalt egy szegény asszony, aki varrással kereste a kenyerét. Nagyon sokáig betegeskedett; szivbaja volt és ez ölte meg őt éppen akkor, midőn a kisbiróné újságolta, hogy meghalt Dömötör Sándor, a nagy államférfiu.

Ez a szegény asszony leányával lakott abban a kis házban. Ruhavarrásból éldegéltek szegényen, de becsületesen. Sokat nélkülöztek, fáztak és dolgoztak, de sorsuk ellen soha senkinek nem panaszkodtak.

Ezelőtt harmincz évvel jött az anya ebbe a faluba csecsemő kis leánykájával. Ki volt? Honnét jött? senki sem tudta. Nagyon zárkózott természete volt. Barátnői nem voltak; sehozá sem járt, hozzá sem mehetsenki. Keservesen kereste napi kenyerét és a házbérré valót. Eljelt nappallá tett, hogy megélhessen.

Harmincz évig lakott abban a kis szobács-

kában egyetlen leányával, a kit végtelenül szeretett.

Hejl pedig szegény éppen a legrosszabb időt választotta a meghalásra. Előtte való nap fizették ki Salamon urnak a negyedévre járó harmincz korona házbérré és egy fillérjök sem maradt. Szegény leány azt sem tudta, mit tegyen. Az asztalos hitelbe nem akart neki koporsót csinálni, a sirásó sirt ásní: A biró meg kijelentette, hogy ilyen jött-ment koldusnépségek, a ki egy fillér adót sem fizetett a községnek, koporsót nem ad.

Szegény leány nem tehetett egyebet, zálogba adta kenyerestársát, egyetlen varrógépet, a melyre 15 koronát kapott a zsidó kocsmárosától.

A temetés nagyon rövid volt. A rektor ur csak két verset énekelt, azután négy fogadott napszamos felvette a szent Mihály lovára helyezett koporsót és indultak a temetőbe. Csak a »lélek« megal kis »jéggarang« szólott búcsuzóul. Az öreget nem huzták meg, erre nem telt a tizenöt koronából. Az asszonyok kiálltak a kisajtóba és nézték, mint temetik a »remete-asszonyt.«

Azután leeresztették a koporsót a sirba. Szegény leány szíve majd meghasadt bánatában. Midőn a sirásó az utolsó kapa földet is rádobta a sirra, elment. A leány egyedül ma-

a jövendő, mert bizony, bizony, nem lesz tanácsos neki többé a magyar parlamentbe bennetenne a lábát.

Az ülés különben rövid lefolyású volt. Ugy látszik, Polonyi Géza haragszik, mert Tisza István Héderváry grófot nevezte ki az Ő Felsége személye körüli miniszterré.

— Előbb a vesztegetési ügyet tessék napirendre tűzni! — követelte Polonyi, de Perczel kijelentette, hogy sürgősebb ennél az ujonczjavaslat. Tisza István pedig konstata, hogy Héderváryt a vesztegetés vádjára alól a vizsgálat feltétlenül felmentette. Így aztán kitűzték holnapra az ujonczjavaslatot és bezárták az ülést.

Amde nem csöndesült el a folyosó, a képviselők apró csoportokba verődve tárgyalták a jövő eseményeit, kételkedés dominálta a helyzetet. Lesz-e erőszak s mi lesz akkor, ha erőszak lesz? Hogy mi lesz akkor, ha az erőszak ideje következik, azt sejteti a Polonyi viselkedése. Polonyi dühöng Tiszára Héderváry miatt. Tisza pedig nem sokat látszik ezzel törődni. Mikor a miniszterelnök végig megy a folyosón, egy csoport képviselő mellett eihalad, mindegyikkel kezét fog, csak Polonyit nem veszi észre.

— Jó, jó, — dörmögi magában Polonyi s karonfog egy újságíró s megint beszélt:

— Mondok önnek valamit. Héderváry minisztersége, Pitreich kintüntetése olyan dolgok, amelyek alaposan elronthatják a Tisza dolgát. Ha nem volt hatalma ezt megakadályozni, hát most egye meg a főztjét... Most a párt újra megtalálta magát, egy akarat van, lángban égünk valamennyien.

Az újságíróban volt annyi humor, hogy megkérdezett egy másik függetlenségi képviselőt: — Hát igazán oly nagy harci lánggal égtek?

— En még eddig nem lángolok, — felelte az ártatlanul.

Akkor egy másikhoz fordult.

— Mi lesz hát no? Teljesen elpetyhüdtek?

— Dehogy petyhüdünk, megvan egész akezióképességem, most azonban egy darabig várakozó álláspontra helyezkedem...

radt a sirnál és zokogott és újra zokogott... Senkije sem maradt e világon, mindenét eltemette. Mások ha elvesztik is anyjukat, maradt testvérök, rokonok vagy jó barátjuk. Neki szegénynek senkije sem volt.

* * *

Harmincz év sok idő... E nyi ideje pedig, hogy Dömötör Sándor a szépvölgyi gazdag nábob fia, ügyvédi vizsgálatot tett a fővárosban. A gimnázium első osztályától kezdve jeles tanuló volt és így nem csoda, hogy most is kintűtetéssel vizsgázott.

A fél vármegye ismerte őt és mindenki sietett üdvözölni. A főispántól kezdve az utolsó falusi bíróg mindenki gratulált a boldog apának is, nemzeti szépvölgyi Dömötör Gedeon urnak a fia sikeréhez. Az öreg a vármegye első birtokosa, tízezer hold föld tulajdonosa, büszke is volt fiára. Ki is nevezte Sándort rögtön tiszteletbeli megyei főjegyzővé.

Sándor ugyan nem óhajtott megyei hivatal vállalat. A külképviseleti pályára vonzotta a szive és rögtön folyamodni is akart kinevezéseért. Az öreg Dömötör azonban azt kívánta, hogy a hosszú tanulás után most már legálább három hónapot szórakozásra, pihenésre fordítson. Sándor tehát otthon maradt. Eljárt a szomszéd földbirtokosokhoz, meg belátogatott a városba is, a hol mindenütt tárt karokkal fogadták.

Nevetve ment tovább az újságíró, az egyseges akarat e megnyilatkozásai után és látta, amint egy sarokban Polonyi Kubik Bélának magyarul valamit nagy emfázissal.

— Kérlek — racscolja Kubik. — En megyek egész a törésig, ha kell! — és hatalmas ökleit rázogattja.

Kubikot később elfogja egy képviselőcsoport és kérdik tőle, hogy: mit újságot Polonyi?

— Harcol a végletekig, ha holnap nem terjesztik elő Héderváry vesztegetési ügyét.

A csoporton csodálkozó és szarkasztikus és kételkedő mosolygás látható. Ott voltak *Ivánka Oszkár*, *Szederkényi Nándor*, *Zichy Aladár gróf*, *Molnár Jenő* és mások.

Holnap különben az ujonczjavaslatokhoz Nessay beszél.

*

Elnök: *Perczel Dezso*. Megnyitván az ülést előterjeszti az irományokat. Bejelenti Korodi Lutz Lajosnak az elnökséghez intézett levelét, melyben képviselői megbízatásáról lemondott. Mintán azonban a lemondás olyan módon és hangon történt, hogy csak a lemondás tényét jelentheti be a Háznak, de jelenti egyúttal, hogy a levelet vi szakúldta berlini nagykövetségnek azon kérelemmel, hogy Korodinak azzal kézbesítse, hogy levele felolvasását a képviselőház elnöke megtagadta. (Helyeslés.) Bemutatja az állandó összeférhetlenségi bizottság jelentését Khuen-Héderváry és Wolfner Tivadár ügyében, melyek vita nélkül tudomásul vétetnek, illetve Wolfner ügyében március 10-én a zsüri kisorsoltatik. Javaslatot tesz a holnapi ülés napirendjére nézve és pedig hogy az ujonczjavaslat tárgyalása tűzessék napirendre holnapra.

Polonyi Géza: Hozzájárul az előző javaslatához, de a napirend kapcsán kérdést intéz a vesztegetési ügy mibenléte iránt a miniszterelnökhöz, különösen fontos ez az ügy most, mikor arról beszélnek mindenütt, hogy Khuen-Héderváry gróf a király személye körüli miniszteri tárca átvételére van kiszemelve. Mielőtt a parlament ebben az ügyben végleg döntött volna, nem volna illő, hogy egy olyan egyén vezesse a legfontosabb tárczát, aki a vesztegetési ügynek egyik szereplője. Kérdi az elnököt, hogy mikor szándékozik ezen ügyet tárgyaltatni.

Elnök: Előadja, hogy a jelentés már szétosztatott. Hogy mikor tárgyalja a Ház ezt az ügyet, arra nézve nem tud ma határozott választ adni. Különben a jelentés szétosztatott s

a napirend füzetben a tárgyalásra kész ügyek közt foglaltatik. De mindezzel szemben az a nézete, hogy sokkal fontosabb és sürgősebb ügyek várnak elintézésre s ha ezeket letárgyalták, térjen csak a Ház a jelentés tárgyalására (Zajos ellentmondás a baloldalon.)

Polonyi Géza felreértett szavait igazítja helyre. Sokkal fontosabbnak tartja a ház tisztességére nézve, hogy a megvesztegetés ügyét ne tisztazzák. A Ház autonóm jogából kifolyólag rendelte el a vizsgálatot, akkor a Ház kimondta azt is, hogy a megvesztegetés ügyét soronkívül fogja tárgyalni. Tehát a tárgyalásban téves az elnök felfogása.

Tisza István gróf miniszterelnök nem akar az ügy érdemére nézve nyilatkozni, hisz a nagy port felvert vesztegetési ügyet s annak elintézését mindenki ismeri. Oszítja az elnök véleményét, hogy sokkal fontosabb ügyek várnak elintézésre s ha majd azokat letárgyalják, lépjen át a Ház a vesztegetési ügynek a tárgyalására, melyre nézve nem hallgathatja el, hogy akire céloztak, e tárgy vizsgálatát alatt az tisztán és szeplőtlenül került ki a gyanúból. (Zaj a szélsőbalon.)

Kubik Béla: Talán e felfogással hasonló ügyben előre akarja magának biztosítani a felmentést. (Zaj a jobbon.)

Elnök: A napirend meg lévén állapítva az ülést bezárja.

Vége 11 órakor.

A háboru.

Döntő ütközet előtt.

A keletázsiai események végre csakugyan úgy alakultak, hogy a háboru a mai nappal döntő fordulat elé érkezett. Ugyanis egy portarthuri távirat azt jelenti, hogy a japánok megteszik a döntő rohamot arra, hogy Portarthurt elfoglalhassák. Most már láthatjuk, hogy a portarthuri szünetlen támadásoknak mi volt a célja? Hogy megrongálják a bevehetetlennek híresztelt erőseget, az őrséget, a hajók legénységét kifárasztják, hogy döntő támadás esetén annál inkább biztosíthatassák maguknak a japánok a sikert. Hogy az ütközet, tekintve a japánok merészségét és halálmegevetését, véres lesz, több mint bizonyos s ezzel a csatával döntő fordulat áll be a tengeren, amelynek következményeit e perczen alig lehet kiszámítani.

decskéjük, ebből édegettek. Az özvegy kegydíjat nem kapott, mivel Balog a szabadságharczok századával együtt ott hagyta a császáriakat és ügyünk mellett harcolt Világosi... Világos után elfogták — főbelőtték. Ilonka csak féleves volt, a midőn árvaságra jutott.

A rossz nyelvek azt is beszélték, hogy Dömötör Gedeon árulta el a császáriaknak, hogy hol rejtőzködött Balog. Azt is beszélték, hogy valami ifjúkori szerelmi vetélkedés volt ennek az oka.

Sándor ezután sűrűn kerügte Ilonkát. Alig ment látogatába valahová, folyton az erdő körül sétálgatott, keresve az alkalmat, hogy Ilonkával megismerkedhessék.

Ez is megtörtént. Néhány nap múlva Ilonka éppen arra a gyalogúsvényre tévedt, a melyen Sándor sétált s egyszer csak azt vette észre, hogy Sándor felé közeledik.

Sándornak meglepett a szive, pir borította el arcát, a midőn meglátta Ilonkát. Szerencséjére Ilonka ruhája egy kiálló csipkerózsiga galyban megakadt. Odaugrott és segélykezni nyújtott a leánynak. Azután bemutatatta magát és elkísérte egész a kanyarodóig.

Pár nap múlva ismét találkozott Ilonkával. Ilonka a templomból jött. Sándor hozzácsatlakozott és hazakisérte. Ilonka édes anyja egész hidgen fogadta, alig volt az elkényeztetett fiatal emberhez néhány szava. S midőn elment, Balogné arra kérte Ilonkát, kerülje Sándort.

Erdeklődve, feszült figyelemmel várjuk a harcztérről érkező híreket, amelyek nemsokára a nagy csata kimeneteléről fognak szólni.

Mai távirataink a következők:

Kuropolitikán elutazása.

Péttervár, márcz. 1. Kuropolitikán hadügyminiszter előreláthatólag két hét múlva utazik el a harcztérre. Itt azt hiszik, hogy Japán nem szállította még át az egész hadseregét a koreai területre. De különben is Koreában előbb be kell rendezkednie, rendeznie kell az előőrszolgálatot, az élelmezést, meg kell erősítenie a kikötőket, szóval ott még a talajt nagyon is elő kell készíteni. A Jalu folyóhoz való felvonulás mindenestre időt fog igénybe venni, de az előőrszolgálatnak okvetlenül nagy nehézségekkel kell megküzdnie, mert hisz a japánok ezt a pozíciót okvetlenül körömszakadtáig védeni fogják. A Jalu-vonalat az oroszok semmi szín alatt sem fogják feladni. Kuropolitikán mindenestre már most intézkedik, hogy ez a vonal kellőképpen megerősödjék. Az orosz koncentráció lassan halad előre, a szibériai vasuton naponként 5000 embert szállítanak. A míg tehát 100000 ember odaérkezik, az okvetlenül 20 napot fog igénybe venni. Ehhez járul az is, hogy Mukdenen át az utazás 21 napig tart. A szállítások körülbelül 10 nap előtt kezdődtek, úgy hogy körülbelül 40 nap múlva a mandzsuri hadsereg harcra készen fog állni.

Orosz jóslat.

Páris, márcz. 1. Gróf Murawiew-Amoursky volt párisi orosz katonai attasé a Gauloishoz a keletázsiai helyzetről irt levelében a többek közt azt mondja, hogy a háború rövid, de borzalmas lesz. Nem osztja azon véleményt, hogy egy esztendőig, vagy tovább is tarthatna. Azonban csak a más háborúknak lesz az előjátéka. A fehér és a sárga faj közt vivandó háborút érti itt. Ebben a háborúban Oroszország biztosan győzni fog. A béke megkötése után nem fog Németország önmagáról megelégedezni és a szélső Keleten rekompenzációt fog követelni. Levelét a csárért való imával végzi.

Japán csapatok partraszállása.

London, márcz. 1. Csemulpoi távirat szerint a japán csapatok a Kórea felé való

előnyomulás közben Csemulpótól északnyugatra Hai-csungnál partraszállottak. — Japán megkezdte az előrehatolást Kórea északi részében és erősen készül az első nagy szárazföldi ütközetre.

Port-Arthur ostroma.

London, márcz. 1. A Daily Mail tokiói jelentése szerint hivatalos körökben is csak annyit ismernek be, hogy Port-Arthurnál csak félig sikerült a japán flottának az a terve, hogy a port-arthuri kikötőt elzárja. A hajók addigél fél óra alatt juthattak be a kikötőbe, most azonban az akadályok kikerülése teljes két órát vesz igénybe.

Orosz katonai szállítások.

Péttervár, márcz. 1. A hadüzenet óta a szibériai vasuton 132 katonai vonat szállított csapatokat a harcztérre. Egy-egy vonat 400—900 főnyi katonaságot vitt Kelet-Ázsiába. Most naponként hat katonai vonatot indítanak el s azonkívül több kisebb vonatot eleséggel, fegyverekkel és municzióval.

Port Arthur ostroma.

London, márcz. 1. A Daily Telegraph jelenti Csingkaoból: Ma reggel 15 japán hadihajó jelent meg Port-Arthur előtt és hevesen kezdtek tüzelni. A Novik, Askold és a Baján nevű czirkálóhajók négy torpedónaszáddal indultak a kikötőből, hogy megtámadják a japánokat, de kényszerítették őket a visszatérésre. Az Askold sülyedő félben van. A Novik pedig hír szerint súlyosan megsérült. Hír szerint egy torpedónaszád elsülyedt. A Retvizán ismét sérüléseket szenvedett. Pont két órás tüzelés után a japán hajóhad teljesen rendben visszavonult. Orosz tüzérség indult a Galamb-öböl felé.

A czár a harcztéren.

Péttervár, február 29. Hír szerint a czár a kelet-ázsiai harcztérre óhajt utazni, hogy személyes jelenlétével bátorítsa katonáit, de tekintettel a czár egészségi állapotára, nem hiszik, hogy az orvosok megengedjék neki az elutazást.

Szárazföldi ütközet.

London, február 29. Az első szárazföldi ütközet február 26-án Pingjangtól északra, körülbelül egy mérföldnyi távolságra vivotott meg. Az »Express« szerint a Jang-csungtól Szöül felé vezető uton egy kozák lovascsapat

haladt előre, amelyet japán gyalogság tüzeléssel fogadott és visszavert. Csemulpóban azt hiszik, hogy az orosz csapat elővédje egy 30—40,000 emberből álló orosz hadtestnek, amely átkelt a Jalu-folyón és Jang-Csung közelében hatolt előre. Pingjangban erős japán hadtest van összpontosítva tüzérséggel. Napról-napra erős összecsapást várnak. Ezzel szemben a Jalu folyótól délre történik majd az oroszok részéről határozó mozdulat, mert hidak a Jalu folyón nincsenek, a jég pedig nemsokára olvadni kezd. Azonkívül attól is tartani kell, hogy a tenger felől elzárják az utakat.

Döntő támadás Port-Arthur ellen.

Péttervár, márcz. 1. Az orosz távirati ügynökség a következő táviratot kapta Liaojangból ottani tudósítójától mai kelettel: Inkau-ban (Niucsvang) élő külföldiek közlik, hogy a japán flotta parancsot kapott, hogy márcz. 1. elsején okvetlenül rohammal támadja meg Port-Arthurt.

Elfogott japán őrnagy.

Péttervár, márcz. 1. Az orosz távirati ügynökség jelenti: A Vicsuban elfogott Togata-cusiru japán vezérkari őrnagyot hat japán csendőrrel együtt Laujangba vitték. Ide szakadatlanul érkeznek csapatok. A katonák állapotok és kedve kitűnő. Hóvihar dühöng erős fagygal. A vasuti forgalom nem zavartatott meg.

Csata Port-Arthurnál.

Tiencsin, márcz. 1. Ma hajnalban a japán hajóraj megtámadta Port-Arthurt.

Tiencsin, márcz. 1. A japán hajóraj behatolt a port-arthuri kikötőbe. A parti ütlegek elhallgattak. A bent szorult orosz hajóraj menthetetlennek látszik.

London, márcz. 1. Takui távirat szerint az orosz hajórajt ma a japánok megsemmisítették. Részletek hiányzanak.

Nagyvárad város közegészségügye 1903-ban.

Kétségtelen, hogy a közigazgatás egyik legfontosabb ága: a közegészségügy. Mentül jobb lábón áll ez: annál virágzóbb a család, a társadalom, a nemzet anyagi és szellemi állapota.

Az öreg Dömötör, midőn elolvasta a levelet — mosolygott; a fia meg tán elsem olvasta a levelet.

Sem az öreg, sem a fia egy sort sem válaszoltak a levélre. Szegény Balogné átkozta őket, Ilonka meg — imádkozott Sándorért...

Pár hónap múlva a végrehajtó is megjelent. Eppen a legrosszabbkor jött. Szegény Balogné a végét járta s midőn meglátta — visszahanyatlott a párnáira.

Szegény Ilonka, még a temetésre sem tudott elmenni. Midőn kivitték édes anyját és felhangzott a szoltár szomorú dallama, betegágyán zokogott és csókolgatta egynapos kis leánykáját.

Az ősi házat az öreg Dömötör vette meg Ilonka pedig örökre eltűnt a vidékről.

* * *

A szép, a tudós, gazdag és becsületes Dömötör Sándor pedig haladt fokról-fokra, mindig magasabbra. Talán nem is gondolt többé soha Ilonkára.

Es midőn meghalt, az egész ország részvéte kísérté sirjába a tudós, bölcs, nagy és jellemes léleket.

Ilonka erre csak nevetett. Nem tudta megérteni, miért kelljen neki Sándort, kiért az egész környék rajong, kerülni.

Néhány nap múlva egész véletlenül ismét találkoztak a gyalogösvényen. Es azután még sokszor, nagyon sokszor találkoztak...

Ilonka kimondhatatlanul megszerette Sándort.

Nemsokára vége volt a nyárnak és megjött a csunya, sáros ős. Balogné köhögni kezdett és ágyba fektődött. Ilonka hűségesen gondozta édesanyját. A külső séták elmaradtak és így Ilonka nem találkozhatott többé Sándorral a gyalogösvényen. De azért mégis találkoztak.

Találkoztak Ilonkánál. Sándor naponként el látogatott oda és a szalonban beszélgettek... Balogné ott fektődött a harmadik szobában. Nem is gyanította, hogy Sándor napos vendég náink.

Az öreg Dömötör is megtudta, hogy Sándor hová járogat. Szerette volna most már, ha fia minél előbb állást vállalt volna. Nagyon morgott és azután cselekedett. Fölment a főispánnal a fővárosba és beajánlotta fiát a minisztereknek.

Neki, tizezer hold föld tulajdonosának, ott is sok barátja volt és így czélt ért. Alig pár nap múlva megjött a kinevezés. Nem is kevesebbnek, mint követségi titkárnak nevezték ki Lisszabonba.

Sándort a kinevezés nagyon meglepte. Kezdetben nem igen érzett hajlandóságot az

elmenetelre; de midőn atyja kijelentette, hogyha nem megy, kitagadja — gondolkodott fölötte.

A főispán, nagybácsik és mindenki, a kivel összejött, mind-mind gratuláltak neki.

Mit is tegyen hát?

Felidézte emlékébe azt a kedves pillanatot, melyet Ilonka körében eltöltött. Eszébe jutott százszor, meg százszor megújított esküje, melyben fogadta, hogy soha, soha el nem hagyja...

De hát hiszen mások is szerettek, mások is esküöztek és végre még is vége lett a szerelemnek, ábrándozásnak...

Győzött benne a büszke, a nagyratörő Dömötör-vér és — elment. Elment minden búcsuszó nélkül. Itthagya ezt a kis virágot. Itthagya összezúzva, összetörve.

Ilonka midőn megtudta, hogy Sándor elment, keservesen zokogott. Es azután is reggel, délben, este, éjjel, mindig, mindig sirt.

Szegény öreg Balogné nem tudta mi a baja leányának. Először azt hitte, hogy talán megtudta, hogy kiakarják őket tenni ősi fészükéből, mely adóssággal volt telve; de később, midőn látta mint hervad jobban és jobban gyermeke sejtette a valót.

Egyszer azután Ilonka mindent megvallott anyjának. Nem tudta már tovább takarni bánatának okát. Balogné irt az öreg Dömötörnek, azután meg a fiatal Dömötörnek, kérte, követelte, adják vissza leányát, leányának a becsületét.

Sándort a kinevezés nagyon meglepte. Kezdetben nem igen érzett hajlandóságot az

Minden állam ennél fogva főkötelességének ismeri mindazon tényezőket megteremteni és megszilárdítani, melyek által a fontos cél elérhető. Bizonyos, hogy a közegészségügy legkiválóbb apostolai: a képzett orvosok, kiknek lelkiismeretes, áldozatkész működésétől függ minden eredmény.

De ők is, — mint a közigazgatás egyéb ágazatainak munkásai, — csak igazán hivatás-szeretettel és áldozattal képesek megfelelni hivatásuknak, melylyel anyagi helyzetük egyáltalán nem áll kellő arányban.

Annál elismerésre méltóbb azért az a haladás, mely az utóbbi évtizedekben hazánk közegészségügyi állapotában tapasztalható, s melynek nagy részben tényezői: a hivatásukat önfeláldozással szolgáló orvosok.

Nagyvárad város közegészségügye néhány év óta, — különösen a vízvezeték, járványkórház, gyermekmenhely és lele. czház létesítése óta, — nagyot haladt előre. A ragályok és járványok többé nem oly félelmesek, a lefolyásuk is enyhébb.

Ugy a város tisztiorvosai, mint a »Biharmegyei Orvos-Egyesület« tagjai együttesen és kitartóan munkálkodnak közegészségügyünk javításán, s ha az állam, mint a közegészségügy legfőbb öre, fokozatosan támogatni fogja az erre célzó törekvéseket és intézményeket: akkor közegészségügyünk is nemsokára az óhajtott helyzetbe jut.

Dr. Baróthy Ákos, városunk szorgalmas, gondos főorvosa tegnap mutatta be az »Orvos-Egyesület« szakülésén Nagyvárad város közegészségügyi állapotát az 1903-ik évről.

Lelelkiismeretesen egybeállított adatai, az ezekből levont következtetései és véleménye széles körben figyelemre számíthatnak; azért bő, kimerítő jelentéséből közöljük a következő adatokat.

A közegészségügyi állapot az 1903. évben ugy általánosságban, mint népmozgalmi tekintetben nem volt oly kedvező, mint az előző évben. Habár 1902-ben született 1557, — 1903-ban szül. 1632; sajnos, a halálozások száma is emelkedett 1902-ben volt 1310 halálozás 1903-ban 1441.

A születések arányszáma az 1903. évben volt ezer lakos után 32, tehát 1.4%-kal emelkedett; az 1902-ik évhez viszonyítva.

A mily örövendes a születési arányszám, annyira elszomorító a halálozási. Az elmúlt év összes halálozásának arányszáma volt 38.3%, míg 1902-ben 25.7%.

Az 1632 élve születésből volt 878 fiú és 754 nőnemű; 1283 törvényes, 344 törvénytelen. Az 1441 halálozásból esik 778 fiú és 663 nőneműekre; ha az összes halálozásból levonjuk a kórházakban elhalt idegen illetőségű halálozások, — 299-et, — marad helyben halálozás 1142; 4%, a szaporodás 490.

Életkor szerint a halálozás aránya ez:

0—1 évig elhalt: 36; 1—5 évig: 183; 5—20 ig 143; 20-tól 30-ig 105; 30—40-ig 122; 40-től 60-ig 240; 60-tól 80-ig 211, 80-on felül 46.

Városrészenként. Ujvároson 313; Olasziban: 318; Varalja, Velence, Csillagvároson: 288.

Heveny fertőző betegségek. A múlt évben a kanyaró lépett fel járványosan (elsőször V.-Olasziban) tartott hat hónapig; 660 megbetegültől elhalt 26.

Roncsoló toroklobban megbetegedett 275, elhalt 45.

A hatósági orvosok teljes szigorral tették meg az óvintézkedéseket; de bizony gyakran siker nélkül, a nép közönye és engedtlensége folytán.

A 275 dyphteriás beteg közül 165 volt a Szt. László-kórházban.

Vörhenyben 137 betegedett meg, elhalt: 17; annyi mint 1902-ben.

Hasi hagymában 1903-ban 77 betegülés, — 12 átalozással fordult elő.

A többi heveny fertőző betegségek közül: a bõkhorut és baranyhimlõ csekély számmal fordult elő a múlt évben.

A Szt. László-kórházban az 1903. év

folyamán gyógykezelés alatt volt: 281 beteg; meghalt: 45.

A főorvos jelentésében aggodó érzellemmel említi fel a születések fogyását, s a halálozások emelkedését. Egyik főokául a tüdőgümőkort nevezi meg, melynek az elmúlt évben 208-an estek áldozatul. Szükségesnek tartja, hogy a megye területén, közel Nagyváradhoz, tüdőbajosok számára gyógyintézet létesíttessék s erre felhívja az Orvos-egyletet kezdeményezésre.

A bélfurug — a jelentés szerint — az öt évben aluli, különösen a csecsemők között pusztított, 121 gyermek halt el.

E bajnak orvoslását a gyermekmenhelyek szaporodásából reméli.

Egész terjedelmében közöljük a főorvosnak azon figyelemreméltó véleményét, mely a múlt évi közegészségügyi állapot, annak megvilágítására és javítására nyilvánít.

Azon kérdésre: hogy akkor, midõn városunkban az általános közegészségügyi viszonyok nem hanyatlottak, minõ okokra vezethetõ vissza az elmúlt év halálozási arányszámának visszaesése, vagyis az összes halálozások szaporulata viszonyítva az 1902-ik évhez, és másodszor minek tulajdonítható, vagyis mi az oka ama feltûnõ körülménynek, hogy minden járvány az Olasz városrészbõl indul ki s terjed át a többi városrészekre.

Az elsõ kérdésre adandó felelet szerény véleményem szerint abban leli magyarázatát: hogy a kanyaró járvány és roncsoló toroklob következtében az elmúlt évben összesen 59-en haltak el, többen mint 1902-ben. Továbbá figyelembe veendõ azon körülmény is, hogy a most közvetlen lefolyt évben az összes kórházakban 31 idegen illetőségû egyénnel több halt meg, mint 1902-ben. Ugyasint felemlítendõnek kell jeleznem azon körülményt is, hogy az állami gyermekmenhely és az új gyógyintézet az elmúlt év folyamán kezdé meg mûködését s habár csekély mérvben is, de minden esetre hozzájárultak a halálozási arányszám nagyobbodásához.

A második kérdésre: hogy mi az oka azon feltûnõ körülménynek, hogy minden járvány Nagyváradon az olasz-i városrészbõl indul ki? Hogy csak a régebb idõrõl hozzak fel példát, az 1873-ik évben dühögött kolera legelső esete is Olasziban a Nagypáris-utcán lépett fel. Olasz városrészeiben a talajviszonyok hátróztalan rosszabbak. E városrész már keletkezési idejétõl elhibázott, a legalacsonyabb helyen, közvetlen a Körös folyó mellé lett építve. Az alsó gyalog átjáró, ugynevezett Nemzeti-hídtól kezdve lefelé a Füzés-, Bölcsõde-, Keskeny-, Halász-, Széles-, és a végsõ Fácán-utcák alsó részén épült házak helye egész terjedelemben a Körös folyóig õs-idõtõl fogva trágya, szemét és különféle hulladékoknak lerakározásául szolgált, nem kis mértékben inficiálva az egész környék talaját. Sõt a Halász-utca végén s a Fácán-sorról szemben levõ terület alig pár lépésnyire a lakott háztól még a jelenben is trágya- és személtalacsóhelyül szolgált, az ürtsék-takarító vállalkozó pedig az ürülékkel megtelt hordókat még mai napig is Halász-utca végén bocsátja bele a Körösbe.

E városrész közegészségügyére ezzel felette ártalmas, sõt veszélyes állapotára hosszas szolgálatom ideje alatt, ugy én, mint kerületi t. orvostársam dr. Mayer László is nem egyszer felhívtuk az illetékes hatóság figyelmét s többször is véleményeztem és sürgettem a trágya, szemét és hulladékoknak városrészenkénti rendszeres eltávolítását, még pedig oly módon, hogy a célra a városrészekon kívül legalább is 200 méter távolságnyra lerakó helyek oda vezető utakkal ellátva készíttessenek. Mert a jelenlegi állapot fenntartása ugy a Réten, mint a Porond városrész alatt az uszoda körül, a város közegészségügyére nézve határozottan káros és veszélyes.

Hátrányára szolgál a Rét városrész közegészségügyi állapotának a régebb idõkbõl fennmaradt rossz lakáviszonyok s nem egy helyen a lakosság zsúfoltsága, ami onnan származik, hogy a vasuti állomásvasutak és munkások,

mint a vasuti pályaudvarhoz legközelebb levõ városrészben keresik fel a lakásokat s a sűrû közlekedési szolgálataikból kifolyólag, valamint a rend ivõli módon felszaporodott, a vidék minden részébõl naponta beözönlõ idegen forgalom legelõször is Olasz városrész lakóival érintkezve, lehetnek igen könnyen a fertõzõ betegségek behurcolóivá, illetõleg terjesztõivé.

Felemlítendõnek tartom, az olasz-i városrészen keresztül húzódó Pars-patakot is, mely jelen állapotában, a hova a házakból minden csapadék, szennyvíz, sõt több helyen a trágya és szemét is oda lesz kihordva, inkább csak veszélyére, mint hasznára szolgál a közegészségügynek. Eppen ezen szempontból igen helyes hygenikus intézkedésnek tartanám a patak medrét a városon belül beton alappal ellátni, hogy ez által tisztíthatása is könnyebb lenne. E helyen említem fel a Peczát, mely Varalja és Ujváros részek közegészségügyét érinti elsõsorban és hogy e folyónak a városon kívül leeadó mûelõbbi elvezetését az illetékes tényezõk figyelmébe ajánljam. A város fejlõdõ közegészségügyének szempontjából felette sürgõs és nagyfontosságú kérdésnek tartom a már régi és elavult építkezési szabályrendelet a mai kor igényeinek megfelelõ gyökeres mûelõbbi átalakítását.

A kuruzslás terjedésének megakadályozása céljából indítványozom, miszerint orvos egyletünk, vagy fiók szövetségünk a törvény erre vonatkozó pontjának megváltoztatására keresse meg az országos orvos szövetség elnökségét, indítson e tárgyban erõs mozgalmat.

Az elmúlt év folyamán városunk területén oly nagyobb közmunka, mely a közegészségügyi állapotról elõnyös lehet, csak egy lett fogantatva nevezetesen a biharmegyei kórházról a Fõ-, Lukács György- és Széles-utcákön keresztül a Körös folyóba levezetõ s a tervezés alatt levõ általános csatornázási keretbe beilleszthetõ csatorna elkészült, mely ugy a csapadék és szennyvízek, emésztõkbõl a tûl folyó hig részeknek levezetésére szolgál.

Megemlítendõnek tartom, hogy vízvezetékünknek az egész városnak minden egyes utcájára leendõ kiterjesztése a f. év programját képezi.

Végezetül még két fõ hygenikus közmûnek alkotásáról kell megemlékezni, mert bármily gyakran lesz is egyesek által, ugy a helysajtóban, mint a törvényhatóság elõtt is ezeknek sürgõs létesítése hangzotatva, ugy vélem, hogy leghivatottabb mégis az orvosegyletet ez irányban a sürgetõ lépést megtenni.

Elsõ az egész városra kiterjedõ általános csatornázás és rendszeres kövezés létesítése. Bizton tudjuk, hogy eme két fõ lényezõ létesítése által a levegõ és talaj szennyezettsége, valamint közvetve a fertõzõ betegségek csökkenése, illetve apadása lenne elérhetõ.

Közegészségügyünk javítását célzó közmûvek nagy pénzösszegre menõ áldozatot igényelnek, sõt követelnek is a város közönségétõl. De szerintem az másképp nem is lehetséges, mert a ki városunk közegészségügyének fejlesztését óhajtja, annak a reá fordítandó pénzösszeg nagyságától sem szabad megijednie.

A Páris-patak és a Pecze folyó szabályozása s a városon kívüli elvezetése, az egész város csatornázása és rendszeres kikövezése a szemét lerakó helyek létesítése és rendezése bizonyára meghozná a reájuk fordított költség elenértékét.

Nagyvárad város közigazgatásának ujjászervezése.

A városi hivatalok ujjászervezése tárgyában kiküldött bizottság tegnap befejezte az egyes ügyosztályok beosztásának munkálaltatás. Késõbb a személyzet és a fizetések ügyét veszi tárgyalás alá.

A tegnapi tanácskozáson Beóthy László főispán elnökelt s jelen voltak: M. helyf. Adolf,

dr. Molnár Imre, Hlatky Endre, dr. Hoványi Géza, dr. Dési Géza, Szokoly Tamás, dr. Moakovits József, Bordé Ferencz, Dús László, Komlóssy József, Darvassy Lajos, Lukács Odón, Kőszeghy József, Ragány János, Gerő Armin és Eleméry Ferencz jegyző.

Folytatólagosan az orvosi hivatal vétetett tárgyalás alá.

Dr. Baróthy Akos rámutatott, hogy a tiszti orvosok túl vannak halmozva teendőikkel s nem képesek teljesen megfelelni a közegészségügy ellátásának. Még egy orvosi állást rendszeresíteni vagy szegényorvosokat kell alkalmazni, akik a halottkémi teendőket is ellássák.

Bordé Ferencz a kerületi orvosok szaporítását kívánja.

Dr. Dési Géza áldozattal is keresztülvinné, hogy a tiszti orvosok közül legalább egy az orvosi magánpraxist ne folytassa s egészen a város közegészségügyét lássa el.

Dr. Molnár Imre a kerületi orvosok létszámának emelését elfogadja.

Mihelyi Adolf a kerületi orvosi állást 1200 kor. fizetéssel akként rendszeresítene, hogy a halottkémi teendőket is ellássa.

Beóthy László főispán azt látná legcélszerűbbnek, ha fiatal orvosokat, segédorvosokként alkalmaznának.

Dr. Baróthy Akos helyesebbnek vólné, hogy kerületenként s gédorvosokat alkalmazzanak s a halottkémi teendőket is ezek látnák el.

Gerő Armin szükségesnek tartja egy negyedik orvosi állást, de egyenlő fizetéssel, mint a 3 kerületi tiszti orvosok, s ne kössék össze a halottkémi teendőket. Külön szegényorvosi állás nem kell.

Dr. Hoványi Géza 3 segédorvost alkalmazzanak.

Bordé Ferencz inkább azt tartaná helyesnek, hogy új kerületeket osszanak be, s ehhez képest a kerületi orvosokat is szaporítsák.

A többség kimondotta, hogy segédorvosi állásokat rendszeresítenek.

Ezután a *katonai, kórházi és illetőségi ügyosztály* újjászervezésére került a sor.

Darvassy Lajos tanácsnok ismertette az általa kidolgozott jelentést, s az előterjesztést. Más városokban külön ügyosztály van, tanácsnokkal, aljegyzővel. Példig Nagyvárad Budapest után a legnagyobb katonai állomás. Az ügyosztály fentartását kéri.

Bordé Ferencz helyesli, hogy az ügyosztály fentartassék. A személyzeti megtakarításról később lesz szó.

Hlatky Endre szintén a megszüntetés ellen van.

Elnöklő főispán az ügyosztály fentartása mellett van, s a vezetésre gyakorlott, képzett egyén kell. Személyi redukciónak azonban helye van, mert az illetőségi kérdésekben lényegesen kevesebb az ügyosztály munkája.

A bizottság az ügyosztály fentartását mondotta ki. Szaporítják az ügyosztály teendőit a munkásügyekkel, a közegélyre szorultak illetőségének megállapításával, a telepítés, községi kötelekbe felvétel és elbocsátás, a Csesztívó ügyeivel.

Az *árvaszék* szervezetére vonatkozó javaslatot Ragány János főszámvevő terjesztette elő. Csúpan a gyakorlati állás beszüntetésével egy aljegyzői állást rendszeresítenek, továbbá az eddigi közgyám mint alszámvevő működik az árvaszéknel. Az ügyosztályhoz beosztatott a gyermekvédelem.

A *műszaki osztály* szervezésénél Kőszeghy József főmérnök tette meg előterjesztését. Fontos a közutak fentartása, itt olyan rendszert kívánna, mint a megyékben az államépítészeti hivatal van. Az engedélyezési kérdésekben, a vízjogi kérdésekbe is a mérnöki hivatal vonassék be. Ref. ráló személy volna a főmérnök. Bevonatnék az ügyosztály körébe a magánépítkezések és felügyelet, a burkolatok fentartása, seprés, locsolás, szemétkérdés. Szükségesnek tartja, hogy a mérnöki hivatalhoz menne át a műszaki munkák árlejtési ek kirása. A személyzet marad, csúpan egy segédmérnök alkalmazását kéri. A műszaki objektumok megismerése céljából a

város két részre osztassék, egy közeg egy részszel foglalkozzék egyszerre. Az egyik rész a segédmérnökre bízotnék. Az utcák seprésére seprőgépeket szerezzenek be s kéthetenként egy-egy seprőmester alkalmaztassék. Még egy utmester szintén szükséges.

Bordé Ferencz fontosnak tartja a város gazdaságára is a mérnöki ügyosztály szervezését. A segédmérnöki állás rendszeresítését helyesli, de a seprőmesterek alkalmazását ez idő szerint nem fogadja el. Elfogadja, hogy a főmérnök előadó legyen, de vízjogi kérdésekben ez nem lehet, mert a törvény erre nézve a kulturmérnöki hivatalt jelöli meg. Az árlejtési feltételek megállapítása a gazdasági ügykörhöz tartozik, ezt hagyják ott.

Elnöklő főispán: a locsolás, tisztogatás kérdését a rendőrség kezében kell hagyni.

Mihelyi Adolf a már rendszeresített mérnök mellett nem látja szükségét még egy segédmérnöki állás rendszeresítésének. Az építkezési engedélyek gyors kiadását sürgeti.

Dr. Hoványi Géza ellenkezőleg feltétlenül szükségesnek tartja a segédmérnök alkalmazását.

A bizottság a főmérnök előterjesztése értelmében határozott.

Ezzel a tanácskozás véget ért. A megállapodások sokszorosítottak s az ügyosztályvezetők kidolgozzák javaslataikat a személyzetre és fizetésekre. Kéri, hogy takarékoskodjanak.

Az így készített javaslatokat később tárgyalja a bizottság.

Elnöklő főispán köszönetet mondott a bizottság tagjainak a tanácskozásban való buzgó részvételért.

Dr. Molnár Imre viszont a tagok nevében köszönte meg a főispán odaadó fáradozását.

Ezzel véget ért az értekezlet.

UJDONSAGOK.

TAJEKOZTATO.

Márcz 10. Kath. Szabad Liceum bőjti estélye.

Márcz. 24. Kath. Szabad Liceum bőjti estélye.

Apr. 14. Kath. Szabad Liceum zárünnepélye.

Prohászka Ottokár dr. szónoki beszédével (estély.)

* **Uj címzetes prépost.** A hivatalos lap tegnapi száma közli, hogy a király *Kőfalvi* Vidor csornai premontrei rendi parjelnak a Boldogságos Szűz Mariáról nevezett aiskai, másként cökkai címzetes prépostságot adományozta.

* **Villamos áram pazarlás.** Nagyvárad város villamos világítását busásan megfizette eddig is, takarékos jó házi kezelésben, amugy urasan, hiszen a mi eluszik a réven, majd bejön a vámon. No de ugyan ha tovább is ugy gazdálkodnak az óriási költséggel felszerelt villamos művel, akkor ugyan nem szerez vagyont a város a villamos művével. — Hiszen most *Nagyváradon* dühöng a világítási, hogy ne mondjam *lámpa-láz*. Az utcákon délután két órakor, mint a halottas szobában kigyulnak az izzólámpák, mintha a villamosmű ravatalánál pislákolnának, oly szomorúan emésztik a drága (lámpánként egy-egy óráig 2 fillér áru) áramot. Mennyi pénz ég így el naponként a Fő-utczán? S mondják, hogy Nagyváradon nincs elég világosság.

* **A gyermekek eltöltése a kocsimákból.** Nagyvárad város tanácsa elhatározta, hogy a 15 éven aluli gyermekeket eltöltja az italmérő helyiségek és nyilvános mulatságok látogatásától. Erre vonatkozólag a jogügyi bizottság is megadta a véleményét. Gerő Armin főkapitány szabályrendeletet készített erre vonatkozólag s azt tegnap betérjesztette a tanácshoz.

* **A Szigligeti társaság választmányi ülése.** A Szigligeti-Társaság választmányának tagjait van szerencsém a folyó évi márczius hó 3-án (csütörtökön) délután fél 5 órakor, a Gazdasági és Iparbank igazgatósági szobájában tartandó választmányi ülésre tisztelettel meghívni

Tárgysorozat:

1. Elnöki előterjesztések.
2. A Szigligeti-émlékünnepély határidejének és műsorának megállapítása.
3. Az évi rendes közgyűlés előkészítése.
4. Esetleges indítványok.

Nagyvárad, 1904. márczius 1-én.

Rádó Odón,
társ. elnök.

* **A Sólház bérbeadása.** A nagyvárad m. kir. pénzügyigazgatóság s Nagyvárad Nagypiac téren levő régi sólház elvevezésű épületnek 1904. évi május hó 1-től kezdődő, 1907. évi április hó 30-ig terjedő 3 évre való bérbeadására árlejtést hirdet. Miről az érdekelteket azzal van szerencsénk értesíteni, hogy a szóban levő pályázat közelebbi feltételei a nagyvárad m. kir. pénzügyigazgatóságnál a hivatalos órákban megtekinthetők. Nagyvárad, 1904. február hó 29. A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara: *Huzella* Gyula, kir. keresk. tanácsos, elnök. Dr. *Sarkadi* Lajos, titkár.

* **A gyermekkorház ápolási díja.** A belügyminiszter értesítette Nagyvárad városát, hogy a Sztaroveszky alapítványi gyermekkorház napi ápolási díját az 1904. évre 1 kor. 64 fillérben állapította meg.

* **Vörhenyjárvány.** Jászberényben és a határos községekben a vörhenyjárvány oly nagy mértékben lépett fel nemcsak a gyermekek, hanem a serdültebb ifjuság között is, hogy a közegészségügyi bizottság felterjesztésére a vármegye alispánja az összes városi és azokban a községekben, a hol a járvány fellépett, az elemi iskolákat további intézkedésig bezáratta.

* **Tenyésszűnk selyemhernyót.** A selyemhernyó tenyésztés okszerű, gondos kezelés mellett elég tisztességes jövedelmet biztosít sokaknak, amelleti, kinek ideje van rá, kellemes foglalkozás is s azért jónak látjuk a rendőrkapitányi hivatalnak erre vonatkozó hirdetését röviden ismertetni. A földművelésügyi m. kir. miniszterium az országos selyemtenyésztési felügyelőség útján, az 1904. évi tenyésztésre ingyen ad selyempetét, illetve selyemhernyót mindazoknak, kik selyemtenyésztéssel foglalkozni kívánnak. Ezek jelentkezzenek azon egyénnél, aki a községben a selyempetét kikeltésével meg van bízva. A jelentkezők kötelezik magukat a petét, illetve hernyót kap, kötelezi magát, hogy a selyemtenyésztési felügyelőség, illetőleg közegének utasításait mindenben pontosan teljesíti. Ha a kikeltő, vagy felügyelő utasításait mindenben nem követi, akkor a felügyelőnek jogában áll a hernyót tőle bármikor elkobozni. Az ingyenes petét s hernyót élvező kötelezi magát, hogy senki mástól, mint az országos selyemtenyésztési felügyelőség közegetől tenyésztésre petét el nem vállal, hogy az államtól nyert összes petemennyiséget kizárólag gubótermelésre fordítja és petetermelésre semmi szín alatt, továbbá a termelt gubókat a selyemtenyésztési felügyelőség e czélból megbízott közegeinek beváltás végett okvetlenül és minden körülmények közt átadja és azokat semmi szín alatt másnak el nem adja, vagy el nem ajándékozza. Ha a község előljáró-ága különös helyeket vagy órákat jelez meg a levélzésre, a tenyésztő köteles ezen rendeletet pontosan betartani. A rendelet további részében a gubók beváltási ára van meghatározva. Ha az időközben esetleg beálló kedvező körülmények megengedni fogják, — a beváltási árak ép ugy felemeltetnek, mint a mult 1903

évben is megtörtént. A hirdmény végül még több tudnivalót közöl az érdeklődők tájékoztatására.

* **Gyilkosság Kamerunban.** Berlinből írják: Kamerun észak-nyugoti részében a benszülöttek három német hivatalnokot meggyilkoltak.

* **Zendülő fegyenczek.** Lembergől táviratozzák, hogy a przemisli helyőrségi fogházban 209 fegyencz a raktárban és pékműhelyekben fellázadt a rossz élelmezés miatt és megtagadta a munkát. Hasztalan verték vasra a lázítók vezetőit, a zavargás olyan veszedelmes lett, hogy a 45-ik gyalogezred két századát vezényelték a fogházba. A zendülőket karhatalommal tették ártalmatlanokká. A zavargás tegnap éjfélig tartott.

* **Abudafoki sikkasztó.** A Budafok község által kezelt szénkénegepénztárban fölfedezett nagy sikkasztás ügyében fordulat állott be. A sikkasztásra a múlt hó 21-én jöttek rá a földmívelésügyi miniszterium kiküldöttei. Schmidt János pénztáros, mikor értesült, hogy a pénztárban hiány van, hazament a Péter Pál-utcai lakására, ahol a padláson fölakasztotta magát. Sógortője, akia hetven éves ember háztartását is vezeti, észrevette, a szomszédok segítségével elvágta a kötelet és megmentette a szerencsétlen embert az életnek. Azóta azonban olyan rosszul volt, hogy mindezt nem lehetett kihallgatni. Tegnap magához tért, hogy Gerébly Imre, a budai járás főszolgabírója kihallgatta. Schmidt János a sikkasztás érdemére vonatkozólag semmit sem tudott mondani. Folyton hangoztatja ártatlanságát, amiről különben a községben mindenki meg van győződve és kérte a főszolgabíró, hogy rovincsolják meg még egyszer a pénztárt. A szerencsétlen pénztáros ellen megtették a büntető feljelentést. A sikkasztás ügyében ezután dr. Aczél Endre, a b-pestvidéki kir. törvényszék vizsgálóbírája vezeti a vizsgálatot.

* **Gazdák, ha nagy terméshez akarnak jutni,** Mauthner-féle magvakat vessenek. Idei árjegyzékét, mely 226 oldalra terjed, *Mauthner Udön cs. és kir. udvari magkereskedése Budapesten, Rottenbiller-utca 33.* mindenkinek ingyen megküldi. A kitűnően tisztított, legnagyobb csiraképességgel bíró, fajtiszta magvak árai alacsonyok. Különösen föl- emlitendők az impregnált takarmányrépamagvak és a legnemesebb gabnafélék dus választéka. 399.

* **Rádium a Kányavárban.** Abban az aranyos vászonból épített tündérpalotában, melyet vasárnap este a szinpadra varázsoltak Boszorkányvár czimen, csodálatos világosság volt. A rokokó párok aranyos köntöseit, a selymes fehér parókákat, sőt még *Ruzsinszky* Ilona asszony trilláit is ragyogni látták az élsebb szemü habitűk, pedig a teremben egyetlen gyertya sem égett, sőt a legcsekélyebb fényforrás sem volt felfedezhető. Töprengett is ezen egy-egy csipős nyelvű ujságíró, míg aztán egy megoldotta a szörnyű rejtélyt:

— Az ötletes rendező, a modern kor igényeinek megfelelően **rádiummal** világított. Ti gyertyákat kerestek? Hisz nem látjátok, hogy ott villogzik a mindentek bevilágító rádium, csak elfelejtették kiírni a szinlapra.

x **Mozgó fényképek a „BIHAR” kávéház sörccsarnokában ma és minden este, ünnep és vasárnap délután is 4-től 6 óráig.**

Kitűnő kávéházi ételek és italok pontos és figyelmes kiszolgálásáról gondoskodik **Gyárfás Pál**, tulajdonos. 648

SZINHÁZ.

HETI MŰSOR:

Csütörtök: Egyenlőség.
Péntek: Simonyi óbester.

Szombat: Cherry család, új operett itt először.

Vasárnap: Cherry család, új.

Trobadour. Ma szerdán Verdi operája, Trobadour kerül színpadra a Szigligeti-színházban. Főszereplők: Ruzsinszky, T. Pogány, Békefy, Horváth, Csatári.

Egyenlőség. Csütörtökön, márczius hó 3-án Barrie nagyhatású fantáziája kerül színpadra a Szigligeti-színházban 7-szer, az ismert kitűnő szereposztásban.

E hét műsorát az igazgatóság fenntartással közli, amennyiben valószínűleg péntek, szombat és vasárnap este vendége lesz a színháznak.

Bob jubilál. »Bob herceg« most éri meg a napokban Nagyváradon 25-ik előadását rövid 10 hónap alatt. Óriási rekord vidéki városban. A színház titkára ez alkalomból díszes »Bob emlékalbumot« állít össze s a jubileumi előadáson minden látogató egy albumot kap ajándékba.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 152. Bérletszám 141. (páratlan)

Ma, szerdán 1904 márczius 2-án:

Trobadour.

Opera.

S Z E M É L Y E K.

Luna gróf	— — — —	Horváth Kálmán
Leonora	— — — —	Ruzsinszky I.
Azucéna, cigánynő	— — — —	T. Pogány Janka
Manrico	— — — —	Békefy Lajos
Fernandó	— — — —	Csatár
Inés, Leonora barátnéje	— — — —	Halmayné
Ruiz	— — — —	Juhász
Egy vén cigány	— — — —	Vank
Egy hirnök	— — — —	Losonczy

HELYVÁRAK: Nagypáholy 14 koron. Földszinti és első emeleti páholy 12 kor. Másodemeleti páholy 8 kor. Zsolye 3 kor. Korszék 2 k r. 40 fill. Támlásszék, 2 kor. Erkélyülés 1-ső sor 1 kor. 20 fill., közép 2-ik sor 1 kor. Erkélyülés oldal 2-ik sor 80 fill. II. emeleti zártzék 60 fill. Földszinti állóhely 1 kor., Diák és katonajegy a földszintre 60 fill. Karzati állóhely 40 fill. Egy szinlap 20 fill.

Jegyek előre válthatóka színház jobb oldalán, a bérhazzal szemben, d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás 7 órakor.

A holnapi előadásra jegyek már d. u. 3. órától előre válthatók.

Holnap, csütörtökön márczius 3-án:

Egyenlőség.

Fantázia.

EGYESÜLETEK.

Orvosok gyűlése.

— Márczius 1. —

A »Biharmegyei Orvos-, Gyógyszerész-Természettudományi Egyesület« folyó hó 1-én tartotta szakülését dr. **Konrád Márk** kir. tan. elnöklésében.

Az ülés elején dr. **Waldmann Béla**, a jelen szemorvos egy igen sikerült szemhéj-planlika műtét eredményét mutatta be.

Dr. **Konrád Márk** a vezetése alatt álló bábaképezde múlt évi működésére vonatkozó adatokkal számolt be, melyek szerint a tanulólok a múlt évben 121-en voltak; kik közül 83-an nyertek képeztést. 41-en állami segélyben részesültek. A nőgyógyászati osztályban számos beteg nyert ápolást és gyógyulást.

Az ülés legérdekesebb tárgya volt városunk derék, buzgó főorvosa: dr. **Baróthy Akos**nak jelentése, melyben városunknak 1903. évi közegészségügyi állapotát ismertette. Minthogy a közfigyelemreméltó jelentésből bő kivonatot közlünk lapunk más helyén, itt csak azt említjük fel, hogy a jelentést feszült figyelemmel kísérte a szakülés, s a főorvosnak őszinte köszönetét és elismerését fejezte ki a gondos, lelkiismeretes munkáért.

A jelentésben foglalt indítványokat az Egyesület közelebbi szakülésein tárgyalás alá fogja venni.

Igazságszolgáltatás.

A vámpanama a kir. táblán.

A szenzációs vámpanama ügye tegnap került tárgyalás alá a nagyvárad kir. ítélőtáblán.

A bonyodalmas pört az első büntető tanácsban **Urbán Adolf** elnöklésével tárgyalták. A tanács tagjai: **Molnár Géza**, **Balogh Samu**, **Harmathy Károly** és **Bige Gyula** táblabírák. A vádat **Kurovsky Ferencz** kir. főügyész helyettes képviselte.

A vádlott képviselőjében mint védő **Medvigy Gábor** jelent meg a tárgyaláson.

Az ügyet **Balogh Samu** tábla bíró referálta. Felolvasták a főtárgyalás jegyzőkönyvét, s **Balogh táblabíró** ismertette egyenként a tanuvalomásokat, s azok bizonyító erejét s összegezve a megállapított tényeket előterjesztette a törvényszék ítéletét.

Tudvalevőleg a törvényszéki főtárgyaláson beigazolódott, hogy szabálytalanságok történtek a vámjegyek lebélyegzésénél és a jegyek megcsonkításánál.

E körülményekre vonatkozó tanuvalomásokat mérlegelték a tanács tagjai s a mellékelt vámjegyek megtekintése után a tárgyalást mára halasztották. Ma a vád- és védbeszéd után meghozzák az ítéletet.

TAVIRATOK.

Politikai hullámok.

Tisza István tervei.

Budapest, márcz. 1. (Saj. tud. táv.) Politikai körök beszéltek ma, hogy **Tisza István** gróf szombaton benyújtja a házszabályrevízió tervezetét, még pedig napirend előtti indítvány alakjában.

Ha ez valóság, a szabadelvű képviselőket táviratilag fogják összehívni.

Az ellenzék állásfoglalása.

Az ellenzék egyértelműen állásfoglalást foglalt a házrevízióval szemben.

A Kossuth-, Szederkényipárt és a disszidensek egyesülnek a támadás ellen.

A függetlenségi párt értekezlete.

Budapest, márcz. 1. (Saj. tud. táv.)
A függetlenségi párt mai értekezletén 41-en vettek részt. Thaly Kálmán elnökölt, s hevesen kikelt a delegáció tulajkapásai ellen. A delegáció ugymond lassacskán centrál-parlamentté növi ki magát, ahol a képviselőház jogának megnyirbálásával olyasmiről tárgyalnak, ami csak is a képviselőház elé tartozik. Ezenkívül megengedik maguknak azt a delegátusok, hogy németül beszéljenek a delegációban. Polónyi csatlakozik Thaly Kálmán véleményéhez, s szóvá kívánja tenni a képviselőházban, a delegációban történt visszaéléseket.

Krasznay Ferencz, Komjáthy, Tóth János felszólalása után Nessi Pál jelenti, hogy szóvá fogja tenni az utóbbi szigorú katonai eseteket.

Az orosz-japán háború.

London márczius 1. (S. t. t.) Különböző helyekről érkező táviratok megerősítik, hogy a japánok pénteken és szombaton az őrizetlen *port-arthuri* kikötőbe behatoltak. Az orosz hajóhad későn vette észre a támadást, s tehetetlenül nem bírta megakadályozni a japánok előre nyomulását, csak a szárazföldi ütegek folytonos tüzelése kényszerítette a japánokat visszavonulásra.

Ezután a japánok csellet tengeri ütközetre bírtak az oroszokat, mely az oroszok kudarcával végződött. A japánok feltűnően kis haderővel támadták meg a port-arthuri hajóhadat. Az oroszok erre üzöbe vették a 2 japán hajót, mire nyílt tengeren a japán hajóhad oldalba támadta a cselvető hajókat üldöző oroszokat.

Az orosz hajók majdnem kivétel nélkül megsérültek. A japánok vesztesége egy torpedónaszád.

London, márcz. 1. (Saj. tud. távir.)
Az oroszok kétségbeesetten védelmezik Port-Arthurt, de a várost alig tarthatják tovább két hétnél s a japánok kitartó támadásával szemben alig akadályozhatják meg a japánok partraszállását.

London, márcz. 1. (Saj. tud. táv.)
Kiaubanban a japánok elpusztítottak egy eleségraktárt.

London, márcz. 1. (Saj. tud. táv.)
Csifuban az oroszok kínai nyelven irt újságot adnak ki, melyben az oroszok diadalát hirdetik.

Elbocsátott hadnagy.

Zágráb, márczius 1. (Saj. tud. táv.)
Grnics hadnagyot, a volt szerb miniszterelnök fiát, a kinek állítólag része volt a Sándor király megölésére szőtt összeesküvésben, — felmentették állásától.

REGÉNYCSARNOK

A tenger alatt.

— Kalandos regény. —

76

(Megjelent a Strand Magazine 1902. évfolyamában.)

Irtá: Max Pémberton.

Ezen a helyen, éppúgy, mint ott is ahol a miss Ruth szobái voltak, a zátony messzire kiemelkedett a tengerből, úgy hogy a legmagasabbban járó hullámok sem érhettek föl odáig. Keskeny, meredek szirt volt ez, alig husz-huszonöt lépés átmérőjű sziklafok s ennek a tetejében volt az a kétszárnyú vas csapóajtó, amelyet mindenáron be kellett zárnom, hogy teljes legyen a munkám . . .

De ki merhetett fölmeenni oda az ajtóhoz, melynek küszöbén fegyveres emberek álltak őrt? . . . S ki szállhatott velük szembe, alulról támadván meg őket, a szédületes magas létra fokán állva? . . . És mégis, mernem kellett ezt; föl kellett másznom oda — a miss Ruth megszabadításáért!

Lehuztam tehát a cipőimet s bedugván revolveremet az övembe, odaintettem Bligh Pétert s kezébe adván a kulcsot, amit Benuo Regnarttól elvettem, így szóltam hozzá:

— Ez a kulcs annak a nagy vaskapunak a kulcsa, ami egész hátul van, a folyosó végén. Ha engem baj ér, menjen be egyenesen oda, zárja be a kaput és védje a helyét addig, ameddig csak tudja. Egyébként pedig tegyen úgy, a hogy legjobbnak gondolja. Talán mister Jacob visszajön a hajóval . . . Bár Isten adná!

Bligh Péter igent bólintott a szavaimra, bár talán nem is igen értette, hogy mit kívántam tőle és szorongva nézett utánam, amint harisnyában kezdtem fölfelé menni a létrán . . . Még egy pillanattal láttam aggódó, hűsége arcát a félhomályban, aztán, eszembe jutván, hogy mi minden függ e mostani utamtól, megcsikorgattam a fogaimat és oly gyorsan másztam fölfelé, mint a macska . . .

Ha veszedelem fenyegetett, bizonyos, hogy ez a veszedelem jól el volt rejtve. A nyitott csapóajtón át nem hallottam egyetlen hangot, nem láttam egyetlen alakot sem. Most már különben, amint egyre fölebb kusztam a sziklakéményben, értettem, hogy miért nem hallhaták meg az örök azt a pokoli lármát, amit az alvóterembe zárt zsványok csaptak. Mert a tenger oly vad morajlással tört meg a szirteken, hogy talán még az ágyúörgést se lehetett volna tőle hallani, nemhogy gyöngye tüdejű emberek kiabálását.

Főnt, a létra tetején, minden épen úgy volt, ahogy gondolatban előre elképzeltem. Még mielőtt fölértem, arczomba csapott a főlzóródott víz tajtékja és lehűtötte lázasan lüktető véretem. Egyre bátrabb és bátrabb lettem, végre fölértem az utolsó fokra, óvatosan kidugtam a fejemet és megpillantottam a zajló tengert, mely f-héren gyöngyözve ostromolta a sziklát, rajta túl pedig a szigetet, a kék pára-köddel, mely kis-rtetiesen világított a holdas éjszaka ezüstös fényében.

Két ember volt odafönt, de mind a kettő egészen lent volt a tengerparton, s onnan nézte társait, akik a szirtekre jutott hajót fosztogatták. Az első pillanatban nem vettem észre s én fölhasználtam ezt a pillanatot, hirtelen magamra rántottam a csapóajtó egyik szárnyát . . . De ekkor megfordultak az örök — talán a leeső vasajtó zajára — s az egyik hirtelen odafutott, s valamit kérdezett tőlem németül. L-het, hogy azt hitte, hogy valami bolondos tréfát űzők az ajtóval s nem is nagyon törődött azzal, hogy az egyik szárnyát már lerántottam, de amikor nem kapott választ, és látta, hogy az ajtónak a másik szárnyát is emelem, féltetével a kémény felé hajolt, és . . . És ekkor teljes erőmből halánté on vágtam a revolverem agyával, úgy, hogy hanyatt bukott és egyenesen belegurult a meredek partról a tengerbe — én pedig becsap-

tam a vasajtó második szárnyát is, keresztül toltam a vasrudat a gyűrűkön, bekapcsoltam mind a két szárnyát a sziklába és ujjongva kiáltottam le:

— Bezártam, fiúk! . . . Bezártam! . . . Még csak egy van hátra, s aztán miénk a vár!

XIX. FEJEZET.

Melyben elfoglaljuk a tenger alatti várost.

Ujjongva fogtak körül, mihelyt leértem, bár mindnyájuk közt csak Benno Regnart tudta, hogy mit jelent ez a becsukott csapóajtó. Látván szerencsénk fordulását, az olasz szivvel-lélekkkel mellénk pártolt és figyelmeztetett, hogy a hátunk mögött még három vasajtó van, amelyeket jó lesz bezárni, hogy azok, akik a gépházban vannak, meg akiket az alvóterembe csuktunk, utánuk ne jöhessenek. Ezt megcselekedvén, Seth Barkernek odaadtam a miss Ruth lakásába vezető vaskapu kulcsát, hogy vigye oda a doktort, aki már nagyon odáig volt és nem birt állni a lábán. Mi többiek pedig fölmentünk a lépcsős folyosón, egyenesen a nagy kapuhoz, amelyen Czerny szokott ki s b-járni a házba.

Itt azonban nem volt kapu. Tizenöt-husz széles lépcsőfok vezetett föl a zátony tetejére, amely sziklás, köves de jó téres terras volt, s mint fölérünk, előttünk állt maga a tenger, ezüstösen fodros vízének végtelen tükörével, a melynél kedvesebb semmi sincs az igazi hajós szemé előtt.

Én voltam az első odafönt s mindjárt utánam jött Bligh Péter, aki mögött az olasz baktatott, míg leghátul Dolly Venn jött, — tele reménnyel és örömmel. A szikla-zátony, amelyen álltunk, vagy husz méternyire kiemelkedett a tengerből s velünk zzemben széles lépcsők vezettek le a vizig, amely ott, a kanyargó szirtek közé szorulva, mindig nyugodt és csöndes volt, mert a külső tenger hullámverése nem juthatott el idáig. Ebben a természetes öbölben, melynél jobb és biztosabb kikötőt kívánni se lehetett, egész csomó apróbb-nagyobb csónak volt, — de az öröknek nyomát se láttuk. Az olasz azt mondta, hogy két fegyveres őr vigyáz erre a kapura s mi el is voltunk rá készülvén, hogy veszedelmes éjszakai harcot kell majd vívunk velük, hogy a sziklák mögé bujva, lövöldöznek ránk, s talán egyenként ejtenek el mindnyájunkat . . . De mindebből semmi sem következett be; a zátonyon nem voltak örök és senki sem támadott meg bennünket.

(Folyt köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Marha ártáblázat 1904. febr. 29—
1 pár I-ső rendű jármos ökör 600—700 kor.
1 pár II-od rendű jármos ökör 500—590 k.
1 pár III-ad rendű jármos ökör 250—490 k.
1 drb fejős tehén 130—170 k. 1 drb vágó ökör 250 kgr. 150—300 k. 1 drb vágó tehén 150 kgr. 120—200 k. 1 drb veres borjú 26—50 k. 1 db féltéves borjú 50—80 k. 1 drb egy éves borjú 56—84 k. 1 drb két éves borjú 80—180 k. 1 drb hizott sertés 100 kgr.-ként 114—122 1 pár fél éves sertés 50—66 k. 1 pár egy éves sertés 68—148 k. 1 pár két éves sertés 140—210 1 drb ló 140—260 k. 1 pár ökör bőr 40 50— 1 pár tehénbőr 26—36 k. 1 pár borjubőr 10—20 k. 1 pár lóbőr 10—20 k.

Határidők.

Budapest, márcz. 1.

Buza októberre	— — — — —	7.86
Buza áprilisra	— — — — —	7.88
Tengeri	— — — — —	6.36
Rozs okt.	— — — — —	6.80
Zab ápr.	— — — — —	5.90
Káposzta, repce, aug.	— — — — —	11.90

Értéktőzsde

Budapest, márcz. 1.

Osztrák hitel	— — — — —	688.50
Magyar hitel	— — — — —	749.50

Allamvasut	694.—	Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2%	88 75	Osztrák magyar bank részvény	782 50
Rimamurányi	488.—	Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	98.	Magyar hitelbankrészvény	625.—
Magyar jelzálog	585.25	Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	98 —	Osztrák hitelintézet részvény	625.
Salgótarjáni	—	Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	—	Párisi vista	190 7
Wagon-kölcsön	—	Italmérési jog megváltási kötvény	—	29 fr ankos arany (Napoleon'dor)	117.32
		Horváth szlavon földtehermentesítési kötvény	205	Németbirodalmi márka	240.20
		Magyar nyereség-sorsjegy-kölcsön	16.150	Londoni vista	95.45
		Tizszabályozás és szegedi sorsjegyek-kölcsön	99.—	20 márkás arany	23 46
		Osztrák járadék papirban	99 90		
		Osztrák járadék papirban	117 50		
		Osztrák járadék aranyban	99.—		
		Osztrák korona járadék	150.		
		Osztrák államsorsjegyek	1600.		

Hivatalos árfolyamok

budapesti áru- és értéktőzsdén 1904. márcz. 1-én.	
Magyar aranyjáradék 4%	116.25
Magyar koronajáradék	96.75

A szerkesztésért felelős

Dr. VUCSKICS GYULA.

ÜZLET-ÁTHELYEZÉS!

HOFFER BERTALAN

paplangyártási telepét Fő-utca, Bazár-épületből

Szilágyi Dezső-u. dr. Adorján-ház

szouterrain helyiségébe helyezte át, miről a nagyérdemű vevőközönseget értesíti és további szives látogatását kéri.

Kész paplanok dús választékban.

Ugyanott varróleányok folytonosan felvétetnek.

636.

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA

Nagyvárad, Apáczka-utca 3. szám.

Művek

folyóiratok, hírlapok,
vonalzatok,
gazdasági nyomtatványok,
egyházi, községi
és egyéb
hivatalos nyomtatványok,
körlevelek,
levélborítékok.

Elvállal és készít:

izléses kivitelben
mindennemű

nyomdai munkákat

jutányos árak mellett.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Levélfek, számlák, falragaszok, bál meghívók, tánczrendek, étlapok, naptárak, palaczkfeliratok, névjegyek, gyászlapok stb. a nyomdai szakba vágó nyomtatványok készítése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok

raktára.

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban.